

i København og Budene med 100 Kr. mindre, og man fuldstændig sletter Sekretæren ved Statsbiblioteket i Aarhus. Dette sidste maa dog vistnok være en Fejltagelse, han findes i Lovforslaget, men som det nu foreligger fra Lønningsudvalget, er han forsvundet.

Jeg forstaaar ikke, hvad der begrunder denne Reduktion af Lønsatserne for de forskellige Stillinger ved Statsbiblioteket i Aarhus. Jeg skal navnlig for de lavere stilledes Vedkommende paapege en saadan Urimelighed, som at man mener, at Varmesteren i Aarhus skal lønnes 200 Kr. lavere i Begyndelseløn og endog 400 Kr. lavere i Slutningsløn end Varmesteren i København, skønt Varmesteren i Aarhus tillige er Portner og har hele Rengøringen af det store Statsbibliotek, saa at han og hans Hustru er fuldstændig optagne af denne Gerning. Man har til Dato lønnet denne Mand med 635 Kr. om Aaret plus Fribolig. Det er ganske vist en meget stor Forhøjelse, han faar, men jeg synes alligevel, det var rimeligt, at han blev ligestillet med den københavnske Varmemester, især da han tillige har Portnerstillingen.

Jeg maa tilstaa, at jeg ikke forstaaar, hvad der begrunder denne Forskel mellem Statsbiblioteket i Aarhus og de københavnske Biblioteker, thi Bibliotekerne er fuldstændig ens stilledes med Hensyn til de Krav, der stilles til deres Funktionærer. Statsbiblioteket i Aarhus skal, ligesom de to københavnske Biblioteker, tage mod alle Tryksager og skal samle hele den danske nationale Litteratur. Statsbiblioteket i Aarhus skal, ligesom det kongelige Bibliotek, samle alle Aviser i Danmark. De københavnske Biblioteker har ganske vist en Del Skatte, som Aarhus Bibliotek ikke ligger inde med, idet de har en Del kostbare sjældne Haandskrifter, som Aarhus Bibliotek ikke ejer Mage til. Men til Gængæld har Aarhusbiblioteket smukke Specialsamlinger, f. Eks. en enestaaende Samling af Hertugdømmernes Litteratur og en enestaaende Samling Missionslitteratur. Og dertil kommer, at Statsbiblioteket i Aarhus har en Virksomhed, som de københavnske Biblioteker ikke har Magt til, nemlig at staa i Forbindelse med Bogsamlingerne rundt omkring i Landet, at støtte og fremhjelpe Bogsamlingssagen i det hele. Vi er jo endnu paa dette Omraade paa Overvejelsernes Stadium. Der blev i Fjor bevilget 5,000 Kr. til to Bogcentraler, som skulde forsøge at faa Forbindelse med Sognebogsamlingerne i det omliggende

Distrikt, og der er paa Tillægsbevillingsloven i Aar bevilget 2,000 Kr. til Statsbiblioteket i Aarhus, for at det skal tage denne Opgave op. Det er Meningen, at det skal undersøges, om det er nødvendigt at gaa over til mindre Centraler, Amtsentraler f. Eks. eller om man i en lang Aarrække endnu kan klare sig ved, at Statsbiblioteket i Aarhus staaar i Forbindelse med Bogsamlingerne rundt omkring og sender dem Bogkasser med oplysende Litteratur. Dette er et Arbejde, som kræver et overordentlig stort Slid af Statsbiblioteket, et Arbejde, som er udført med stor Opofrelse, og som fortjener den største Paaskønnelse.

Desværre blev der for en Tid sat en Stopper for en Del af dette Bogudlaan, idet der kom Forbud mod at udlaane visse Bøger af oplysende Art. Dette Forbud talte jeg i sin Tid meget skarpt imod her i Salen, og Forbudet blev hævet af Kultusminister Appel. Dette Forbud har imidlertid bevirket, at Udlaanet ved Statsbiblioteket er blevet noget mindre, men til Trods herfor er Udlaanet betydeligt større end Udlaanene ved de københavnske Biblioteker. I Finansaaret 1912—13 var Udlaanet ved det kongelige Bibliotek 25,631 Bind, ved Universitetsbiblioteket 25,796, men ved Statsbiblioteket i Aarhus 39,933. Det vil let forstaaes, at et saa stort Udlaan kræver et stort Arbejde, og Funktionærerne ved Statsbiblioteket i Aarhus har ogsaa en Arbejdstid, der gennemsnitlig er 1—2 Timer længere daglig end de tilsvarende Funktionærers ved de københavnske Biblioteker. Jeg finder derfor, det er urimeligt at sætte dem i lavere Lønning, end deres Kolleger i København har. Ogsaa paa andre Maader kræves der et stort Arbejde ved Statsbiblioteket i Aarhus. Det er jo et ungt Bibliotek og er langt fra ordnet endnu, der findes kun ringe Katalogisering, og det Arbejde, der maa gøres for at skaffe Orden indadtil, er overordentlig stort. Jeg synes derfor, alt taler for, at Statsbiblioteket i Aarhus bør ligestilles med de københavnske Biblioteker.

Man har stadig hørt den Udtalelse, at man ikke maatte samle alt her i København, men at man skulde søge at faa de Statsinstitutioner, som arbejder paa at sprede Kultur i vort Folk, saa vidt gørligt lagt ud omkring i Landet. Nu har vi endelig i det jyske Bibliotek faaet en saadan stor Statsinstitution lagt i Jylland, men saa er det besynderligt, at det skal trykkes ned i anden Klasse, og at Arbejdet ved det jyske Bibliotek, som er